

मन्त्री

नेपालको संविधान २०७२ मार्फत संघिय संरचना सहितको लोकतान्त्रीक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था बहुलवाद सामाजिक न्याय सहितको समानुपातिक समावेशी शासकिय संरचना मौलिक अधिकार नागरीक स्वतन्त्रता जस्ता कुरालाई मध्येनजर गरी स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ बमोजिम यस खप्तड छेडेह गाउँपालिकाले दिने सेवा प्रवाहलाई जनताको जनआकांक्षा बमोजिम सम्बोधन गर्नको लागि यस खप्तड छेडेह गाउँपालिकाको सातै गाउँसभाबाट पारित नीति बजेट तथा कार्यक्रमको आधारमा सहभागीतामूलक योजना तर्जुमाको माध्यमबाट गाउँपालिकामा उपलब्ध स्रोत साधनले यस गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक, भौतिक तथा पर्यटकीय विकासका लागि सहभागितामूलक योजना तर्जुमाको माध्यमबाट सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायको विकासका लागि संघिय सरकारबाट उपलब्ध वित्तिय समानिकरण र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदानको रकमबाट गाउँकार्यपालिकाको क्षमता भन्दा बाहिरका योजनालाई सम्बन्धीत निकायमा माग गर्ने अनुरोध गरीएको र गाउँ विकास योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा संघिय सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ तथा मार्ग निर्देशनलाई आधार मानी लक्षित वर्ग, महिला, बालबालिका, दलित, जनजाति, जेष्ठ नागरीक, अपांग तथा पिछडिएको वर्गलाई समेत प्राथमिकतामा राखी बजेट निर्माण गरीएको छ ।

गाउँ विकास योजना कितावको माध्यमबाट जनताको सुचनाको हक अधिकारलाई टेवा पुग्ने गरी यस गाउँ विकास योजना कितावबाट आगामी आ.व. २०७७/०७८ को बजेट नीति योजना तथा कार्यक्रमहरू सार्वजनिकरण गरीएको छ । गाउँपालिकाबाट योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने क्रममा भएका थुप्रै कमिकमजोरीहरूलाई आगामी दिनमा सम्बन्धीत सबै सरोकारवालाको सहयोग सुझावबाट सच्चाउँदै जाने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु । गाउँसभाबाट पारित नीति योजना तथा कार्यक्रम बजेट, कार्यक्रम विनियोजन ऐन २०७७, आर्थिक ऐन २०७७ पारित गर्ने क्रममा आफ्नो अमुल्य सहयोग सल्लाह सुझाव प्रदान गर्नु हुने गाउँसभाका सदस्यहरू स्रोत अनुमान तथा बजेत सिमा निर्धारण समितिका सदस्यहरू, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका सदस्यहरू, राजश्व परामर्श समितिका सदस्यहरू, कर्मचारी वर्ग तथा गैर सरकारी संस्थाहरू लगायत सम्बद्ध सम्पूर्णमा यस खप्तड छेडेह गाउँपालिकाको अध्यक्षको तर्फबाट धन्यवाद व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा गाउँपालिकाको विकासका लागि आर्थिक वर्षमा कार्यान्वयन हुने गरी गाउँसभाबाट पारित योजनाहरूको कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायलाई आभार व्यक्त गर्दछु ।

- धन्यवाद ।

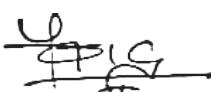
नर बहादुर रावत
गाउँपालिका अध्यक्ष
खप्तड छेडेह गाउँपालिका

शुभकामना

नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेशको बाजुरा जिल्लाको खप्तड छेडेदह गाउँपालिकाको सातौं गाउँ सभाद्वारा आ.व. २०७७/२०७८ का लागि पारित गरीएको वार्षिक गाउँ विकास योजना प्रकाशन गर्न पाएकोमा म अन्यन्ते खुशी भएको छु । स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ ले व्यवस्था गरेको सहभागितामुलक योजना तर्जुमा पद्धतिलाई अवलम्बन गरी बास्तविकताबाट सबै क्षेत्रका योजना तर्जुमाको कार्य गरीएको छ । स्थानीय स्तरमै सबै जननिर्वाचित पदाधिकारीलाई संघीय सरकारबाट उपलब्ध वित्तिय समानीकरण र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदानको रकमबाट गाउँकार्यपालिकको क्षमता भन्दा बाहिरका योजनालाई सम्बन्धीत निकायमा माग गर्ने अनुरोध गरीएको छ । गाउँ विकास योजना तर्जुमामा गर्ने क्रममा संघीय सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ तथा मार्ग निर्देशनलाई आधार मानी नेपालको संविधान २०७२ को भावना अनुसार लक्षित बर्ग महिला, बालबालिका, दलित, जनजाति, जेष्ठ नागरीक, अपांग तथा पिछडिएको वर्गलाई समेत प्राथमिकतामा राखी बजेट विनियोजन गरीएको छ । गाउँ विकास योजना कितावको माध्यमबाट जनतालाई सु-सुचित हुने अधिकारलाई टेवा पुने गरी यस खप्तड छेडेदह गाउँपालिकाको सातौं गाउँसभाबाट आगामी आ.व. २०७७/२०७८ को बजेट नीति योजना लागु गर्न हामी सबै जनप्रतिनिधिहरूको प्रयासबाट सच्चाउदै जाने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु ।

गाउँ सभाबाट पारित नीति योजना तथा कार्यक्रम बजेट तथा कार्यक्रम विनियोजन ऐन, २०७७, आर्थिक ऐन २०७७ पारित गर्ने क्रममा आफ्नो अमूल्य सहयोग सल्लाह सुझाव प्रदान गर्नुहुने गाउँसभाका सदस्यहरू, कर्मचारी वर्ग तथा गैर सरकारी संस्थाहरू लगायत सम्बद्ध सम्पूर्ण गाउँपालिकाको विकासमा हामी सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू मन वचन र कर्मले प्रतिबद्ध रहेको र यस आर्थिक वर्षमा कार्यान्वयन हुने गरी गाउँसभाबाट पारित योजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्ण गाउँपालिका बासीहरूको सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

नर बहादुर रावत
गाउँपालिका अध्यक्ष
खप्तड छेडेदह गाउँपालिका

धन्यवाद ।

शुभकामना

नेपालको संविधान २०७२ मार्फत संघिय संरचना सहितको लोकतान्त्रीक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था बहुलवाद सामाजीक न्याय सहितको समानुपातिक समावेशी शासकिय संरचना मौलिक अधिकार नागरीक

स्वतन्त्रता जस्ता कुरालाई मध्येनजर गरी स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ बमोजिम यस खेतड छेडेदह गाउँपालिकाले दिने सेवा प्रवाहलाई जनताको जनआकांक्षा बमोजिम सम्बोधन गर्नको लागि यस खेतड छेडेदह गाउँपालिकाको सातै गाउँसभाबाट पारित नीति बजेट तथा कार्यक्रमको आधारमा सहभागीतामूलक योजना तर्जुमाको माध्यमबाट गाउँपालिकामा उपलब्ध स्रोत साधनले यस गाउँपालिको सामाजिक, आर्थिक, भौतिक तथा पर्यटकीय विकासका लागि सहभागीतामूलक योजना तर्जुमाको माध्यमबाट सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायको विकासका लागि संघिय सरकारबाट उपलब्ध वित्तिय समानिकरण र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदानको रकमबाट गाउँकार्यपालिकाको क्षमता भन्दा बाहिरका योजनालाई सम्बन्धीत निकायमा माग गर्ने अनुरोध गरीएको र गाउँ विकास योजना तर्जुमा गर्ने क्रममा संघिय सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिङ तथा मार्ग निर्देशनलाई आधार मानी लक्षित वर्ग, महिला, बालबालिका, दलित, जनजाति, जेष्ठ नागरीक, अपांग तथा पिछाडिएको वर्गलाई समेत प्राथमिकतामा राखी बजेट निर्माण गरीएको छ । गाउँ विकास योजना कितावको माध्यमबाट जनताको सुचनाको हक अधिकारलाई टेवा पुने गरी यस गाउँ विकास योजना कितावबाट आगामी आ.व. २०७७/०७८ को बजेट नीति योजना तथा कार्यक्रमहरू सार्वजनिकरण गरीएको छ ।

गाउँपालिकाबाट योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने क्रमामा भएका थुप्रै कमिकमजोरीहरूलाई आगामी दिनमा सम्बन्धित सबै सरोकारवालको सहयोग सुझावबाट सच्चाउँदै जाने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु । गाउँसभाबाट पारित नीति योजना तथा कार्यक्रम बजेट, कार्यक्रम विनियोजन ऐन २०७७, आर्थिक ऐन २०७७ पारित गर्ने क्रममा आफ्नो अमुल्य सहयोग सल्लाह सुझाव प्रदान गर्नु हुने गाउँसभाका सदस्यहरू स्रोत अनुमान तथा निर्धारण समितिका सदस्यहरू, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका सदस्यहरू, राजश्व परामर्श समितिका सदस्यहरू, कर्मचारी वर्ग तथा गैर सरकारी संस्थाहरू लगायत सम्बद्ध सम्पूर्णमा यस खेतड छेडेदह गाउँपालिकाको उपाध्यक्षको तर्फबाट धन्यवाद व्यक्तगर्दै आगामी दिनमा गाउँपालिकाको विकासका लागि आर्थिक वर्षमा कार्यान्वयन हुने गरी गाउँसभाबाट पारित योजनाहरूको कार्यान्वयनका सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायलाई आभार व्यक्त गर्दछु ।

कुन्ती साउँद वुढा

गाउँपालिका उपाध्यक्ष
खेतड छेडेदह गाउँपालिका

धन्यवाद ।

शुभकामना

यस खप्तड छेडेदह गाउँपालिकामा गाउँपालिकाको विकास योजना लागु भए पछि यस खप्तड छेडेदह गा.पा.को ७ वडामा योजना तर्जुमा गरी विकास प्रक्रिया अधि बढेकोमा मलाई खुशी लागेको छ। मानिस जब बहु-सांस्कृतिक, बहुभाषिक, प्राकृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण यस सुन्दरमय नेपाल आमाको भूमिमा जन्मन्छ, हुक्कन्छ, बढ्छ, खान्छ, खेल्छ र सुन्दरमय नेपाल आमाको अस्तित्व जोगाई शान्त, सुखी र समृद्ध समाज, देश तथा राष्ट्रको लागि संघर्ष गरेर यहि पृथ्वीको माटोमा अन्त्य हुन्छ। तसर्थ समाज विकासका स्रोत साधन सिमित छन् तर समय अनुसार मानिसका आवश्यकता बढ्दो ऋममा छन्। विद्यमान परिस्थितमा पनि जन चाहना अनुसारको बढ्दो आवश्यकतालाई सम्भ्रग रुपमा समेट्ने प्रयास गरेको देखिन्छ।

यस खप्तड छेडेदह गाउँपालिकाले सामना गर्दै आएको जनसंख्या बृद्धि, शिक्षा, स्वास्थ्य आर्थिक, सामाजिक, संस्कृति तथा दिगो विकास : भू-क्षय, बाढी पहिरो, वन तथा वातावरण नियन्त्रण विद्युत संचार तथा खानेपानी, कृषि विकास कार्यक्रम साथै दलित पिछडिएका जातजाति, महिला, बालबालिका, युवा, बृद्ध बृद्धा, अपाङ्ग विकासको विशेष केन्द्रीत रही गाउँपालिका योजना तर्जुमा गरीएको देखिन्छ। साथै जनसंख्याको आधा भाग भन्दा बढी भाग ओगटेको महिला तथा बालबालिकाको विकासका लागि कार्यक्रमहरू समावेश गर्ने प्रयास भएको छ र गाउँपालिको विकास निर्माण गर्ने सम्बन्धमा सकभर सम्पूर्ण क्षेत्र समेट्ने प्रयास गरीएको छ। समय अनुकूल विकासको प्रक्रिया आमुल परिवर्तन हुने देखिन्छ। यस खप्तड छेडेदह गाउँपालिकाको साताँ गाउँसभाबाट पारित भएको नीति तथा कार्यक्रमले व्यापक परिवर्तन ल्याउने छ र यस गाउँपालिकाको भूमिमा सेवा गर्न पाउँदा खुसि व्यक्त गर्दै, आफ्नो जिम्मेवारी कानुन बमोजिममा रहेर विकास निर्माणका कार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका राख्नेछु भन्दै हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु।

धन्यवाद।

कुष्मा राज जोशी
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
खप्तड छेडेदह गाउँपालिका

विषय सूची

क्र.सं.	विवरण	पेज
१.	ख्पतड छेडेदह गाउँपालिकाका नीति तथा कार्यक्रम:	१
२.	प्रस्तुत योजना तथा बजेटका प्राथमिकताहरू:	१
३.	सुशासन तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी नीति:	२
४.	भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:	३
५.	वन वातावरण, विपद तथा पर्यटन सम्बन्धी नीति:	४
६.	सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम: क) शिक्षा युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू: ख) महिला वालवालिका जेठ नागरीक अपाँग तथा पोषण सम्बन्धी नीति: ग) एकीकृत पोषणसँग सम्बन्धीत नीति तथा कार्यक्रम: घ) खानेपानी तथा सरसफाई: ड) स्वास्थ्य	५ ८ ५ १० १०
७.	आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:	११
८.	कृषि तथा पशुपालन: क) पशुपक्षि व्यावसायिक कार्यक्रम: ख) पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम: ग) पशु रेग नियन्त्रण कार्यक्रम: घ) तालिम तथा भ्रमण: ड) गोठ तथा खोर सुधार कार्यक्रम:	१२ १३ १३ १३ १३ १४
९.	उद्योग, वाणिज्य, सहकारी तथा वित्तिय क्षेत्र सम्बन्धी नीति:	१४
१०.	ख्पतड छेडेदह गाउँपालिका - ८०७६५५०२१०१	१५
	वडा नं. १ - ८०७६५५०२२०१	
	वडा नं. २ - ८०७६५५०२२०२	
	वडा नं. ३ - ८०७६५५०२२०३	
	वडा नं. ४ - ८०७६५५०२२०४	
	वडा नं. ५ - ८०७६५५०२२०५	
	वडा नं. ६ - ८०७६५५०२२०६	
	वडा नं. ७ - ८०७६५५०२२०७	
	शिक्षा ८०७६५५०२३०१	
११.	स्वास्थ्य ८०७६५५०२३०२ कृषि ८०७६५५०२३०३ भेटेरिनरी ८०७६५५०२३०४ महिला शाखा ८०७६५५०२३०५ पोषण शाखा ८०७६५५०२३०६ प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरीत कार्यक्रम (विषेश अनिदान) ८०७६५५०२५०७ संघिय सरकारबाट हस्तान्तरीत कार्यक्रम (शास्त्र अनुदान) ८०७६५५०२५११ संघिय सरकारबाट हस्तान्तरीत कार्यक्रम (विषेश अनिदान) ८०७६५५०२५१२ संघिय सरकारबाट हस्तान्तरीत कार्यक्रम (सम्पुरक अनिदान) ८०७६५५०२५१३	१२-४४

ख्पतड छेडेदह गाउँपालिका

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को नीति तथा कार्यक्रमहरू ।

नीति तथा कार्यक्रमः

- ❖ सुशासन तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी नीति ।
- ❖ भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम ।
- ❖ वन वातावरण, विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति ।
- ❖ सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमः
 - शिक्षा युवा तथा खेलकुद ।
 - महिला बालबालिका, दलित, अपाङ्ग ।
 - खानेपानी तथा सरसफाई ।
 - स्वास्थ्य ।
- ❖ आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमः
 - राजश्व परिचालन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम ।
 - कृषि तथा पशुपालन नीति तथा कार्यक्रम ।
 - उद्योग, वाणिज्य, सहकारी तथा वित्तिय क्षेत्र सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम ।

प्रस्तुत योजना तथा बजेटका प्राथमिकताहरूः

- ❖ सडक पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नतीमा जोड दिने ।
- ❖ पर्यटकिय गन्तव्यहरूको पहिचान तथा प्रचार-प्रसार गरी ख्पतड, छेडेदह जस्ता प्रमुख पर्यटकिय क्षेत्रमा पर्यटकका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरू निर्माणमा जोड दिने ।
- ❖ विपद व्यवस्थापनको लागि तथा जलवायु परिवर्तनका असरलाई रोक्न वातावरण संरक्षण तथा नियमनमा जोड दिने ।
- ❖ साना तथा घरेलु उद्योगको स्थापनाको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी रोजगारी सिर्जनामा जोड दिने ।
- ❖ गरिब तथा असहाय, अशक्त मैत्रि कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिने ।
- ❖ सुशासन तथा सेवा प्रवाहमा सुधार गरी सेवाग्राहिको गुनासो सुन्ने व्यवस्था गर्ने ।
- ❖ खस्कदो शिक्षाको गुणस्तरलाई मध्यनजर गरी शिक्षाको गुणस्तर सुधारमा विशेष जोड दिने ।
- ❖ कोरोना महामारीको कारणले रोजगारी गुमाएका तथा बेरोजगार युवालाई भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यमा संलग्न गराई रोजगारी प्रवर्द्धनमा जोड दिने ।

१. सुशासन तथा संस्थागत विकास सम्बन्धी नीति:

- ❖ गाउँपालिका कार्यालय, सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था लगायत गाउँपालिका भित्रका अन्य कार्यालयहरूलाई एकआपसमा जोडै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाई सुचना सञ्चालनमा आवद्ध गर्न यसै बर्ष भित्र इन्टरनेट जडानको लागि आवश्यक व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ E-Governance को अवधारणा लाई आत्मसाथ गरी हरेक वडामा कागज विहिन कामकाजलाई जोड दिई सुचना प्रविधि मैत्री बनाउने ।
- ❖ जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई प्रविधिमैत्रि बनाउने र अनिवार्य रूपमा कार्यालय कामकाजमा इमेल प्रयोग गर्ने नीति लाई अगाडि बढाई कर्मचारीलाई कम्प्युटर तथा प्रविधिमा अब्बल बनाउन आवश्यक तालिम तथा प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ पुराना अभिलेखको संरक्षणका लागि सुचना संगलन गर्ने, भण्डारण गर्ने, प्रकाशन गर्ने तथा व्यवस्थित अभिलेख राख्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ❖ सबै सेवा प्रदायक संस्था तथा वडा कार्यालयमा नागरीक वडापत्र, सुभाव पेटिका, सुचना अधिकारी, र गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ कर्मचारीलाई काम प्रति अभिप्रेरित गराई मनोवल उच्च राख्न बिषेश प्रोत्साहनका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ सार्वजनिक खरिद कार्यलाई व्यवस्थित बनाउन खरिद योजना बनाई खरिद कार्य गरीनेछ ।
- ❖ बेरुजु फछ्यौटमा तदारुकता अपनाई बेरुजु शुन्य बनाउन आवश्यक नीति अवलम्बन गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकामा हुने कामकारवाही तथा सचेतनामूलक सन्देश समेटेर चौमासिक रूपमा पालिका बुलेटिन तयार पारिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाले प्राप्त गरेका उपलब्धि तथा तयार पारेका ऐन, कानुन, निर्देशिका, कार्यविधि दस्तावेजको व्यवस्थित अभिलेख राखिने र राजपत्रमा प्रकाशन गर्नुपर्ने ऐन कानुन कार्यविधिहरू स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन गर्ने व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ सम्पुर्ण योजनाहरूको सम्भौता समयमै गर्ने व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ वडा कार्यालयको सञ्चालन तथा भैपरि आउने खर्च लगाएतका लागि आवश्यकता तथा औचित्यका आधारमा आवश्यक बजेट विनियोजन गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका तथा वडास्तरीय अनुगमन समितिहरूलाई सक्रिय बनाई रु. ५ लाख सम्म रकम विनियोजन भएका योजना सम्बन्धीत वडास्तरीय अनुगमन समितिबाट रु.

५ लाख भन्दा बढी रकम विनियोजन भएका योजना गाउँपालिका स्तरीय अनुगमन समितिबाट अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरीनेछ ।

- ❖ पालिका भित्र रहेका उद्योग, व्यवसाय लगाएतका संस्थाहरूको डाटाबेस तयार पारी एकिकृत करमा आवद्ध गर्ने आवश्यक व्यवस्था गरीनेछ ।

२. भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

- ❖ गाउँपालिकाको केन्द्र रहेको ठाउँ र वडा कार्यालय सम्म जोड्ने सडकलाई बाहै महिना सञ्चालन हुने गरी पूर्वाधार निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ भुउपयोग नीति कार्यान्वयनमा जोड दिई पालिका भित्र निर्माण हुने घर तथा भवनहरूलाई अनिवार्य नक्सा पास गर्ने व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ भौतिक पुर्वाधार तर्फका योजना पालिका स्तरिय भए ४ लाख र वडा स्तरिय भए १ लाख भन्दा कम लागतका छनोट गरीने छैन ।
- ❖ वडा कार्यालयको भवन निर्माणको लागि डि.पि.आर भैसकेका वडामा यसै वर्ष देखि निर्माण कार्य सञ्चालन गर्ने र डि.पि.आर नभएका वडामा डि.पि.आर गरी निर्माणको लागि आवश्यक व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ वडा गौरवको योजनाको रूपमा कम्तीमा ८ लाखको र गाँउपालिका गौरवको योजनामा कम्तीमा १५ लाख भन्दा साना योजना छनोट गरीने छैन ।
- ❖ अव्यवस्थित बसोबास, खानेपानी, सरसफाईको लागि एउटा कोष खडा गरी वार्षिक रूपमा रकम जम्मा गरीनेछ ।
- ❖ उपभोक्ता समितिलाई बढी जिम्मेवार र जवाफदेहि बनाउन आवश्यक पहल गरीनेछ ।
- ❖ गाउँका सबै वडामा गुणस्तरिय एवम निर्धारित मापदण्ड अनुसारका सडक निर्माण गरी सडक सञ्जाल विस्तार गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको स्रोतसाधनले गर्न नसकिने ठुला योजना र आयोजनाको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) तयार गरी प्रदेश तथा संघिय सरकारसँग माग गरीनेछ ।
- ❖ खेलकुद क्षेत्रको विकासको आधारशिला तयार गर्ने प्रत्येक वडामा कम्तीमा एउटा खेलमैदान निर्माण गरीनेछ ।
- ❖ वन क्षेत्रमा पर्ने पूर्वाधार तर्फका सडक आयोजनाको निर्माण कार्य गर्दा आवश्यकता अनुसार IEE/EIA गरी कार्यान्वयन गरीनेछ ।
- ❖ भवन संहिता तथा बिल्डिङ कोडको मार्गीनिर्देशन तथा कार्यविधि समेतको अनुसरण गरी आधुनिक, सुरक्षित तथा भुकम्प प्रविधिमैत्री भवन तथा आवास संरचनाको निर्माणका निमित्त बस्ति विकास परियोजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरीनेछ ।

- ❖ आधुनिक, सुरक्षित तथा भुकम्प प्रविधिमैत्री भवन तथा आवास संरचनाको निर्माण गर्न डकर्मी, सिकर्मी तथा परामर्शदाताको एकिकृत रूपमा क्षमता विकास गरीनेछ ।
- ❖ सिभिल ईज्जनियरिङ बिषयको अध्ययन गरीरहेका विद्यार्थीहरूलाई परिचालन गरी पूर्वाधार निर्माणका कार्यमा स्वयंमसेवकको रूपमा परिचालन गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका भरिका DPR नभएका सम्पुर्ण सडकको DPR गरी कार्यान्वयन गरीनेछ ।
- ❖ भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यको गुणस्तर कायम गर्नका निमित्त निर्माण सामाग्री जाँच गर्ने प्रयोगशाला स्थापना गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको सडक सञ्जाल व्यवस्थित र मापदण्ड अनुसार निर्माण गर्नका लागि गाउँ यातायात गुरुयोजना (RTMP) तयार गरी कार्यान्वयन गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाका भौतिक पूर्वाधार तर्फका योजनाको प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरी गुणस्तर कायम गर्ने पूर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखाका कर्मचारीको आवश्यकता अनुसार क्षमता विकास गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाका भौतिक पूर्वाधार आयोजनाको सहज सञ्चालन तथा कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सामाग्री Total Station (with Lazer light), Auto Level, Abney Level खरिद गरी योजना कार्यान्वयनमा प्रयोग गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाबाट निर्माण गरीने सार्वजनिक पूर्वाधार निर्माणलाई अपाङ्गमैत्री र बालमैत्री बनाइने छ ।
- ❖ स साना भैपरी आउने पूर्वाधार निर्माण (विशेष गरी बर्षायाममा) एवम निर्माण गरीएका आयोजनाको मर्मत सम्भारका लागि मर्मत सम्भार कोष स्थापना गरीनेछ ।
- ❖ भौतिक पूर्वाधारतर्फका आयोजनाको गुणस्तर वृद्धि गर्न सकेसम्म ठेकका प्रक्रियाद्वारा निर्माण कार्य गरीनेछ ।
- ❖ आर्थिक वर्षको अन्तिम समयमा धेरै जसो निर्माण कार्य हुने प्रवृत्तिलाई अन्त्य गर्न र योजनाको गुणस्तर कायम गर्न आर्थिक वर्षको सुरुवाती देखी नै योजनाको काम सञ्चालन गरीने छ ।

३. बन वातावरण, विपद तथा पर्यटन सम्बन्धी नीति:

- ❖ पालिकाको विपद व्यवस्थापनको लागि आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र स्थापनाका साथ केन्द्र सञ्चालन कार्यविधि तयार गरी लागु गरीनेछ ।
- ❖ पर्यटन विकासका लागि सरोकारवालाहरूको सहकार्यमा पर्यटन विकास गुरुयोजना तयार गरीनेछ ।
- ❖ आगामी वर्ष बन, वातावरण संरक्षण, विपद तथा जलवायु परिवर्तनका असरको

न्युनिकरण, भन्ने नारा तयार गरी वन संरक्षणका लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।

- ❖ कोरोना भाईरसका कारणले सिथिल भएको पर्यटन क्षेत्रलाई उकास्न खप्तड, छेडेदह, पर्यटन वर्ष घोषणा गरी जनप्रतिनिधि र कर्मचारीलाई त्यस क्षेत्रको भ्रमण गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाई छेडेदह, खप्तड पर्यटन वर्षको उद्घाटन गरीनेछ ।
- ❖ “खप्तड क्षेत्रको पर्यटन विकास खप्तड छेडेदहको सम्बृद्धिको आधार” भन्ने नारा तयार गरी बल्दे-लसक्या सडक र डाव-सिङ्गडा सडकलाई बाहै महिना सञ्चालन हुने गरी स्तरोन्नती गरीनेछ ।
- ❖ खप्तड क्षेत्र अवलोकन गर्न आउने पर्यटकको लागि ट्रैकिङ गाईडको व्यवस्था गरीनेछ र यसका लागि पालिकाले निश्चित शुल्क समेत तोक्न सक्नेछ ।
- ❖ सिङ्गडा देखि खप्तडसम्म जानको लागि घोरेटो बाटो बनाई पर्यटकहरूलाई खप्तडसम्म पुग्नको लागि आवश्यक घोडाको समेत व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।
- ❖ सुर्का, डोगडी र सिङ्गडामा होमस्टे सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ पालिका भित्र रहेका दुङ्गा खानी तथा नदिजन्य पदार्थलाई व्यवस्थित गरीनेछ । जथाभावि रूपमा दुङ्गा निकाल्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरीनेछ ।
- ❖ वन संरक्षण सम्बन्धी नीतिलाई व्यवस्थित बनाई नाइगा डाँडामा वृक्षारोपण गरीनेछ ।
- ❖ खाद्य पदार्थ तथा तरकारी उत्पादन बढाई तरकारी उत्पादनमा भइरहेको बिषादी प्रयोगलाई निरुत्साहित गरी अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिएनेछ ।
- ❖ पालिका तथा वडामा सार्वजनिक शौचालयको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ पानीको भुमिगत स्रोतलाई जोगाउन र थोपा सिचाईलाई प्रोत्साहन गर्न एक टोल एक पोखरी निर्माण अभियान सञ्चालन गरीनेछ ।

४. सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

क) शिक्षा युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू:

- ❖ प्रारम्भिक बालशिक्षा शैक्षिक यात्राको आधारशिला हो त्यसैले प्रारम्भिक बालशिक्षालाई समतामूलक पहुँच तथा गुणस्तरीय बनाउनका लागि बालविकास केन्द्रहरूलाई शैक्षिक सामाग्री सहित स्तरोन्नति गर्दै लगिनेछ । यसैगरी बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताहरूलाई तालिमको व्यवस्था सहित उनीहरूको मनोवेल उच्च राख्न उत्कृष्ट सहजकर्तालाई प्रोत्साहन अनुदानको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ विद्यालयहरूलाई सुचना प्रविधिमैत्री बनाउन आधारभुत तह सञ्चालन भएका विद्यालयमा

एउटा कम्प्युटर ल्याव र इन्टरनेटको सुविधा यसै वर्ष देखि विस्तारको आवश्यक पहल गरीनेछ ।

- ❖ बिचैमा पढाई छाड्ने विभिन्न कारण मध्ये बालविवाह एउटा कारण भएको हुँदा विशेषगरी छात्राहरूलाई विद्यालयमा टिकाईराख्न “सुनौलो भविष्यको आधार: बालविवाह अन्त्यको सुनिश्चित आधार” कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ खस्कदो शैक्षिक स्तर तथा शैक्षिक क्षेत्रमा भएको लगानीको प्रतिफल प्राप्तीका लागि एक वडा एक नमूना विद्यालय कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ । त्यसका लागि आवश्यक मापदण्ड तयार गरी त्यस्ता विद्यालयले सम्बन्धीत वडाको शैक्षिक क्षेत्रको अगुवाई गर्ने वातावरण मिलाइने छ ।
- ❖ विद्यार्थी संख्या उच्च तथा भौतिक अवस्था कमजोर भएका विद्यालयहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राख्नी कक्षाकोठाहरू निर्माण गरी शिक्षण सिकाई क्रियाकलापलाई प्रभावकारी बनाइने छ ।
- ❖ सुचना प्रविधिको वर्तमान युगलाई मध्यनजर गर्दै शिक्षा क्षेत्रमा आधुनिकीकरणलाई अंगाल्दै समय सापेक्ष बनाउनका लागि क्रमशः कम्प्युटर र प्रोजेक्टरका माध्यमबाट शिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । त्यसका लागि एक विद्यालय एक कम्प्युटरको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ शिक्षण सिकाईको अभिन्न अंगका रूपमा रहेका शिक्षकहरूलाई नियमित उपस्थित भई शिक्षण सिकाईमा संलग्न गराउनका लागि हाल सञ्चालनमा रहेका र बाँकी आधारभूत तह कक्षा ८ सम्म सञ्चालन भइरहेका विद्यालयमा विद्युतिय हाजिरीको व्यवस्था गरीने छ ।
- ❖ बालबालिकालाई विद्यालयमा ल्याऊँ, टिकाऊँ र सिकाऊँ जस्ता आदर्श वाक्यलाई सार्थक तुल्याउन सबै बालबालिकालाई विद्यालयको पहुँच, गुणस्तर र सान्दर्भिकतामा जोड दिन विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ फरक क्षमता र आर्थिक अवस्था कमजोर भएका बालबालिकालाई विद्यालयमा टिकाई राख्न छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ कक्षा ५, ८ र एस.ई.ई मा उत्कृष्ट GPA ल्याउने तथा उच्च शिक्षा अध्ययन गरीरहेका विद्यार्थीहरूका लागि उत्कृष्ट विद्यार्थी पुरस्कार तथा उच्च शिक्षा छात्रवृत्तिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ विद्यालयको समग्र विकासका लागि प्रमुख प्रशासकीयको रूपमा रहेका प्र.अ. हरूसँग विद्यालय विकास प्रस्ताव सहित करार सम्झौता गरी सामुदायिक विद्यालयलाई शैक्षिक गन्तव्यको रूपमा विकास गरीनेछ ।

- ❖ बालबालिकाको सर्वाङ्गिन विकासका लागि विद्यालयस्तरीय, वडास्तरीय र गाउँपालिका स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ एस.ई.ई. परीक्षा लक्षित गरी अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयको नतिजा सुधारका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्न विद्यालयहरूलाई सहयोग गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट व्ययभार हुने गरी नियुक्ति गरीएका स्वयम् सेवक शिक्षकहरूलाई निरन्तरता दिई उनीहरूको कार्यदक्षता अभिवृद्धि गर्न तालिमको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ “शिक्षा पाउने छोरीको अधिकार बालविवाह न्यूनिकरण गर्ने मूल्य आधार” भन्ने नारा तय गरी माध्यमिक शिक्षा अध्ययन गर्ने १७-२० वर्ष उमेरका किशोरीलाई लक्षित गरी २० वर्ष उमेर पुगि विवाह गर्ने शर्तमा प्रतिवर्ष रु १००००। खातामा जम्मा गरीदिने र सो रकम २० बर्ष उमेर पुरा गेरे विवाह गरेपछि मात्रै पाउने गरी कार्यविधि बनाई लागु गरीनेछ । यसका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धीत वडालाई दिईनेछ ।
- ❖ खेलकुदको विकास स्वस्थ मस्तिष्कको लागि भन्ने नारा तय गरी पालिका स्तरीय अध्यक्ष कप आयोजना गरी बिभिन्न खेलकुद कार्यक्रम समावेश गरीनेछ ।
- ❖ “प्राविधिक शिक्षा: आजको आवश्यकता” लाई मध्यनजर गर्दै प्राविधिक शिक्षा सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ सार्वजनिक शिक्षामा गरीएको लगानीलाई खेर जान नदिन गाउँशिक्षा समिति मार्फत समय समयमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने व्यवस्था गरीनेछ साथै वडा शिक्षा समिति गठन गरी प्रभावकारी परिचालन गरीनेछ ।
- ❖ विद्यालय तहको परीक्षा (कक्षा १-९) लाई व्यवस्थित गरीदै लगिनेछ र परीक्षा केन्द्र रहने विद्यालयमा भौतिक स्रोत साधन निर्माणमा जोड दिने छ ।
- ❖ शिक्षकलाई ४५ मिनेट कक्षाकोठा भित्र व्यवस्थित र प्रभावकारी शिक्षण गर्नका लागि दैनिक पाठ्योजना निर्माण गर्न लगाई शिक्षण गर्ने वातावरण निर्माण गरीनेछ त्यसको अनुगमन वडा शिक्षा समिति, वि.व्य.स र प्र.अ. मार्फत गर्ने साथै त्यसको त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदन प्र.अ. ले शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामा पेश गर्ने र सोका आधारमा विभिन्न मागमा आधारित (Demand Based)कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ Supply Based तालिमहरूले उपलब्धि दिन नसकेको कुरा सर्वाविविदतै छ त्यसकारण आधारभूत तहमा कार्यरत शिक्षकहरूको लागि मागमा आधारित (Demand Based) तालिमको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ विद्यालयको सम्पूर्ण अभिलेख रहने IEMIS सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरीनेछ ।

- ❖ पालिकाभित्र सञ्चालित सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरूको पुर्नसंरचना गरी यस वर्ष एउटा सामुदायिक अध्ययन केन्द्रलाई सुविधा सम्पन्न सामुदायिक पुस्तकालय र सामुदायिक सूचना केन्द्रको रूपमा विकास गर्न आवश्यक सहयोग गरीनेछ ।
- ❖ आधारभूत तह कक्षा १-५ मा रहेको स्थानीय विषयको हकमा यहाँको आवश्यकता र माटो सुहाउँदो पाठ्यक्रम निर्माण गरी पठनपाठन गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका स्तरीय शैक्षिक क्यालेण्डर प्रकाशन गरी सबै विद्यालयमा एकरूपता ल्याइने छ साथै शैक्षिक बुलेटिन प्रकाशन गरीनेछ ।
- ❖ युवामा लगानी बढाई दक्ष जनशक्ति उत्पादनमा जोड दिईनेछ । युवा कार्यक्रम सञ्चालन गरी उद्यमी व्यवसायी बन्ने युवाहरूलाई सस्तो र सुलभ दरमा कर्जा पाउने व्यवस्था गर्नको लागि आवश्यक पहल पालिकाले गरीदिने छ ।
- ❖ स्थानीय स्तरमा रहेका प्रतिभाहरूलाई पहिचान, संरक्षण र विकासका लागि स्थानीय खेलकुद विकास समिति गठन गरी खेलकुद क्षेत्रको विकास गरीनेछ ।
- ❖ कोभिड-१९ तथा सरुवा रोगबाट बच्न विद्यालयस्तरमा जनचेतनामूलक विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ विद्यालय अनुगमन लगाएतका शैक्षिक अनुगमन मूल्यांकनलाई नियमित र प्रभावकारी बनाउन शैक्षिक अनुगमन कार्यतालिका बनाई कार्यान्वयन गरीने छ । यसका लागि गाउँ शिक्षा समिति, शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा र वडा शिक्षा समितिलाई जिम्मेवार बनाइने छ ।
- ❖ गाउँपालिका साक्षर घोषणा भई सकेको हुदै पूर्ण साक्षरका रूपमा रूपान्तरण गर्न सामुदायिक अध्ययन केन्द्रलाई परिचालन गरी सबै सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य गरी अभियान सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ विद्यालयमा किशोरीहरूलाई निःशुल्क रूपमा स्यानिटरी प्याड वितरण गरीनेछ ।
- ❖ विद्यार्थी तथा शिक्षकहरूको संख्याको अनुपातका आधारमा दरबन्दी मिलान गरीनेछ
- ❖ स्नातक तह अध्ययनका लागि क्याम्पसको व्यवस्था गरीनेछ ।

ख) महिला वालवालिका जेष्ठ नागरीक अपाँग तथा पोषण सम्बन्धी नीति:

- ❖ विपन्न तथा एकल महिलाको व्यक्तित्व विकासका साथै उनिहरूको सिप र क्षमता अभिवृद्धि गर्न घरेलु उद्योग, कृषि व्यापार व्यवसाय गर्न प्रोत्साहित हुने कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ लैंगिक हिंसा न्युनिकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ । न्यायिक समितिलाई सक्रिय बनाई लैंगिक हिंसा रोक्न र लैंगिक हिंसामा परेकालाई उचित प्रोत्साहन मुलक कार्यक्रम

सञ्चालन गरीनेछ ।

- ❖ किशोरी तथा प्रौढ महिलाका लागि व्यावसायिक सिप विकास तालिमहरू सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ घरबार विहिन तथा खरको छानो भएकाहरूका लागि अध्यक्ष आवास कार्यक्रम सञ्चालन गरी यो वर्ष प्रत्येक बडाका १० वटा घर टिनले छाउने व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ सामाजिक सुरक्षालाई मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन कोहि नछुटुन कोहि नदोहोरिउन भन्ने नाराका साथ सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीहरूको तथ्यांक अद्यावर्धिक गरीनेछ ।
- ❖ बालविवाह, घरेलु हिंसालाई रोकन बिभिन्न चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरीनुका साथै विद्यालय भन्दा बाहिर रहेका १४ देखि २० बर्ष उमेरका किशोरीलाई लक्षित गरी आधारभुत सिप विकास तालिम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ जेष्ठ नागरीक र पुर्ण अपाङ्गको स्वास्थ्य बिमा पालिकाले गरीदिने व्यवस्था गरीनेछ ।

ग) एकीकृत पोषणसँग सम्बन्धीत नीति तथा कार्यक्रम:

- ❖ एकीकृत पोषणका कार्यक्रमहरू संचालन भएका बडा तथा टोलहरूमा कार्यक्रमको दिगोपनाका लागि नियमित अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्न बडा समिति, बडा स्तरीय पोषण तथा खाद्य सुरक्षा निर्देशक समिति, स्वास्थ्यकर्मीहरू तथा सरोकारवालाहरू सबैको सक्रिय सहभागिता गराईने छ ।
- ❖ गाउँपालिकामा रहेका एकीकृत पोषण कार्यक्रम (स्वास्थ्य, कृषि, पशुसेवा, शिक्षा, खानेपानी सरसफाई, महिला तथा बालबालिका र सुशासन) सञ्चालन गर्न कर्मचारीहरूलाई नियमित रूपमा क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाका सबै जनताहरूमा स्वच्छ पिउने पानीको सहज पहुँच पुऱ्याइने छ ।
- ❖ गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाईयुक्त गाउँपालिका बनाउनका लागि अभियान सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकालाई पोषण मैत्री स्थानीय शासन बनाउने अभियान संचालन गरीनेछ ।
- ❖ नेपाल सरकारले प्रदान गर्दै आईरहेको पोषण भत्ताको सही सदुपयोग भएको सुनिश्चितताका लागि सम्बन्धीत पक्षलाई जिम्मेवार बनाइने छ ।
- ❖ विद्यालयको हाताभित्र जङ्ग फुडको प्रयोगमा निरुत्साहित गर्न सम्बन्धीत पक्षलाई जिम्मेवार बनाईने छ ।
- ❖ बहुक्षेत्रीय पोषण पद्धतिको अवधारणा अवलम्बन गरी कार्यक्रम संचालन गरीनेछ ।
- ❖ “एक घर एक करेसावारी, बाहै महिना हरियो तरकारी” अभियान संचालन गरीनेछ ।

- ❖ गाउँपालिकाका अन्तर्सम्बन्धित शाखाहरुको बीचमा त्रैमासिक रूपमा प्रगतिको समिक्षा गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

घ) खानेपानी तथा सरसफाईः

- ❖ स्वच्छ सफा र हरियाली पालिकाको पहिचान कायम गर्न समुदायमा आधारित फोहोर व्यवस्थापन तालिम तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ पहिले देखिनै सुरु सरसफाईका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ “स्वच्छ पिउने पानी रोग मुक्त जिन्दगानी” भने नारालाई आत्मसाथ गरी स्वच्छ पिउनेपानी उपलब्ध गराउन खानेपानी तथा सरसफाई समिति, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायसँग सहकार्य गरी स्वच्छ खानेपानि टोल टोलमा पुर्याउन पहल गरीनेछ ।
- ❖ दलित तथा कमजोर परिवारलाई लक्षित गरी एक घर एक चर्पि कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।

ड) स्वास्थ्य :

- ❖ साधन उपचार सहितको विशेष सेवा विस्तार गर्न ढोगडी स्वास्थ्य चौकीलाई स्तरोन्नति गर्न पालिका गौरवको आयोजनामा राखि काम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ पालिकामा रहेका थप तिनओटा स्वास्थ्य चौकीलाई २४ सैं घण्टा सञ्चालन हुने गरी व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ कोरोना जस्ता संक्रामक तथा सरुवा रोगलाई मध्यनजर गरी यसै वर्ष देरिखि काम सुरु गर्ने गरी सरुवा तथा महामारी रोग अस्पतालको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माणको लागि पहल गरीनेछ ।
- ❖ सरोकारवाला निकाय दातृ निकायसँग सहकार्य गरी पालिकामा कम्तीमा एउटा एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी आवश्यक प्रोत्साहन सहित उनिहरुको सेवालाई गुणस्तरिय बनाईने छ ।
- ❖ यस क्षेत्रमा पाईने जडिबुटीको उपलब्धतालाई ध्यानमा राखि आयुर्वेद र होमियोप्याथि चिकित्सा प्रणालीको संरक्षण विकास एवम विस्तारका लागि दिर्घकालिन योजना निर्माण गरीनेछ ।
- ❖ हरेक स्वास्थ्य संस्थामा वितरण हुने अत्यावश्यक औषधिको प्रकार तथा संख्यामा क्रमशः बढ्दि गर्दै जाने र औषधि वितरण भए नभएको नियमित अनुगमन गरीनेछ ।
- ❖ यस पालिका क्षेत्र भित्र दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका निजी स्वास्थ्य प्रदायक संस्थाहरुको

नामावली अध्यावधिक गरीनेछ ।

- ❖ निजी किलनिक सञ्चालन गरेका स्वास्थ्य कर्मिलाई कार्यालय समयमा किलनिक सञ्चालन गरेको पाइएमा कार्वाहि गरीनेछ ।
- ❖ नेपाल रेडक्रस लगाएतका सरोकारवाला संस्थासँग सहकार्य गरी पालिका भित्र एक रक्तसञ्चार केन्द्र स्थापनाको लागि यसै वर्ष देखि काम थालनी गरीनेछ ।
- ❖ स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकीको स्तरोन्नतिको लागि आवश्यक व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई पालिकाका सम्पुर्ण विद्यालयमा लागु गरी विद्यार्थीलाई आवश्यक स्वास्थ्य सुविधा उपलब्ध गराइने छ ।
- ❖ योगका माध्यमले शारीरिक तथा मानसिक स्वास्थ्य सुदृढ गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।

५. आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम:

“राजस्व परिचालनमा बृद्धि ख्पतड छेडेदहको सम्बृद्धि” भन्ने नारा तय गरी कर तथा राजस्वको दर भन्दा दायरालाई फराकिलो बनाउने नीति लिईनेछ । पालिका क्षेत्र भित्र संकलन गरीएका गिट्टी बालुवामा तोकिए बमोजिम प्राकृतिक स्रोत संकलन शुल्क लगाउने व्यवस्था गरीनेछ ।

- ❖ पालिका भित्र दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका सवारी साधनलाई वार्षिक रूपमा सडक सुधार तथा मर्मत सम्भार कर लगाईनेछ ।
- ❖ सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिले वन पैदावारको विक्री तथा उपभोग सम्बन्धी वार्षिक कार्ययोजना बनाई पालिकामा पेश गर्नुपर्ने छ । वन पैदावारको बिक्रीमा निश्चित दरमा कर लगाइने छ ।
- ❖ छेडेदह क्षेत्रलाई पिकनिक क्षेत्रको रूपमा विकास गरी निश्चित दरमा प्रवेश शुल्क तोकिनेछ ।
- ❖ पालिका भित्र रहेका दुझांगा खानी उत्खनन गर्नको लागि ठेकका लगाउने व्यवस्था गरी निश्चित दरमा कर लगाईनेछ ।
- ❖ पालिका भित्र रहेका होटेल, रेष्टुरा लगायतका व्यवसायलाई एकमुष्ट निश्चित दर तोकि कर लगाइने छ ।
- ❖ पालिका क्षेत्र भित्र घर निर्माण गर्नु पुर्व नियमानुसार अनिवार्य नक्सा पास गर्ने व्यवस्था थालनी यसै वर्षबाट गरीनेछ ।

६. कृषि तथा पशुपालन:

- ❖ यस खप्तड छेडेदह गाउँपालिकालाई बिषादी रहित अगानिक खेति उन्मुख क्षेत्रको रूपमा विकास गरीनेछ ।
- ❖ कृषि उत्पादनको विशिष्टिकरण तथा विविधिकरणको लागि वस्तुहरूको उत्पादन सम्भाव्यता, अनुकूलता तथा हाल भइरहेको कृषि जन्य उत्पादनलाई समेत ध्यानमा राखि यस अधि घोषणा गरीएका कृषि पकेट क्षेत्रलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ कृषि उत्पादनमा देखिने रोग किरा नियन्त्रणको लागि विमाको व्यवस्था गर्न आवश्यक पहल गरीनेछ ।
- ❖ तरकारी दुध र मासुजन्य उत्पादनमा यस क्षेत्रलाई आत्मनिर्भर बनाउनुका साथै उक्त वस्तुहरूको निकासी प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ कृषि उद्यम तथा व्यवसाय गर्नेलाई कृषि जन्य सामाग्रीको खरिदमा २० प्रतिशत सहुलियत सुविधा प्रदान गरीनेछ ।
- ❖ पशुजन्य उत्पादनलाई बढाउन तथा आत्मनिर्भर हुन पशुजन्य सामाग्री तथा व्यवस्थापनमा बिशेष सहुलियत प्रदान गरीनेछ ।
- ❖ खेती योग्य जग्गा बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै बाँझो रहेका कृषि भूमिको दिगो उपयोगमा जोड दिइनेछ ।
- ❖ दलहन तथा तेलहन बाली पकेट क्षेत्र स्थापना तथा उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ अलैची लगाएतका नगदे बालीहरूको व्यावसायिक खेती कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ कृषकको माग अनुसार मौरी पालन र च्याउ खेती कार्यक्रमको लागि सामाग्री वितरण तथा प्राविधिक सहयोगको लागि आवश्यक व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ बीउ आलु उत्पादक कृषक तथा कृषक समुहलाई बिशेष सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गरी लोप हुन लागेका बालीहरू, कागुनो, मार्से, कोदो र जौं जस्ता बालीहरूको बीउ वितरण तथा स्थानीय समुदायको अग्रससरतालाई प्रोत्साहन प्रदान गर्नुका साथै उनीहरूको क्षमता अभिबृद्धि गरीनेछ ।
- ❖ तरकारी खेती, पुष्प व्यवसाय, मौरी पालन तथा च्याउ खेतीमा युवाहरूलाई आकर्षित गर्न युवा लक्षित कार्यक्रम सञ्चालन गरी व्यवसाय सञ्चालनमा लागत अनुदानको कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ कृषक तथा समुहलाई सक्रिय गर्न जनचेतना मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ नमुना फलफूल नर्सरी स्थापना तथा बगैचा निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।

- ❖ अलैची, बेसार, अदुवा र पुष्प लगाएतका क्षेत्रको बिकास र बिस्तार तथा प्रशोधन उघोग स्थापना गर्ने प्रोत्साहन गरीने छ ।
- ❖ एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ प्राङ्गारीक खेतीको सम्भावित बस्तु र क्षेत्रको पहिचान एवम उत्पादन बढाउँ गरी उत्पादित प्राङ्गारीक बस्तुको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरमा बजारीकरण गरीनेछ । प्रत्येक वडामा माटो शिविर तथा माटोको नमुना संकलन कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ कार्यालय परिसर भित्र फूलबारी तथा नर्सरी स्थापना गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाका कृषकहरूलाई कृषि मेला प्रदर्शनी गराई उत्कृष्टलाई पुरस्कृत गरीनेछ ।
- ❖ धान, मकै गहुँको मुल बिउ उत्पादनको पकेट क्षेत्र बनाइने छ ।
- ❖ कृषकको माग अनुसार सम्भावित वडाहरूमा एक बर्षमा उत्पादन हुने स्याउ, पुलम र ओखरको बिरुवा अनुदानमा वितरण गरीनेछ ।
- ❖ व्यावसायिक फलफुल खेती कागती, सुन्तला, किबी आदि बिरुवा बितरण गरीनेछ ।
- ❖ सामुदायिक कबुलियती वनको जङ्गली मेलमा नास्पाती कलमी गरीनेछ ।

६.१. पशुपंक्षि व्यावसायिक कार्यक्रम:

- ❖ गाउँपालिका भित्रका प्रत्येक वडाहरूमा विभिन्न किसिमका पशु पंक्षि फार्मको स्थापना गरीनेछ ।
- ❖ प्रत्येक वडामा उन्नत जातका राँगा तथा बोका बितरण गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखामा कृतिम गर्भाधान सेवा सञ्चालन गरीनेछ ।

६.२. पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम:

- ❖ प्रत्येक वडामा पशु स्वास्थ्य सेवाका लागि निशुल्क औषधि वितरण गरीनेछ ।
- ❖ वडामा विभिन्न स्थानमा पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरीनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको मातहतमा रहने गरी एप्रोभेट स्थापनाको लागि पहल गरीनेछ ।

६.३. पशु रोग नियन्त्रण कार्यक्रम:

- ❖ पशुपंक्षि विरुद्धको खोप प्रत्येक वडामा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ❖ प्रत्येक वडामा डिपिङ्ग ट्याङ्क उपलब्ध गराइने छ ।

६.४. तालिम तथा भ्रमण:

- ❖ गाउँपालिका भित्रका कृषकलाई जिल्ला बाहिर पठाई तालिमको व्यवस्थाको लागि

आवश्यक पहल गरीनेछ ।

- ❖ गाउँपालिका भित्र रहेका गरीब, दलित, तथा विपन्न वर्गका किसान परिवारलाई प्राथमिकतामा राखि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरीनेछ ।
- ❖ प्राविधिक क्षमताको बृद्धिका लागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरीनेछ ।

६.५. गोठ तथा खोर सुधार कार्यक्रमः

- ❖ गाई तथा भैसी गोठ लाई व्यवस्थित गर्ने प्रोत्साहन गरीनेछ ।

७. उद्योग, वाणिज्य, सहकारी तथा वित्तिय क्षेत्र सम्बन्धी नीतिः

- ❖ यस क्षेत्रमा देखिएको गरीबीलाई औद्योगिकीकरणका माध्यमबाट निवारण गर्ने उद्देश्यले साना तथा घरेलु उद्योगहरू स्थापनामा जोड दिई स्थानीय उत्पादनलाई प्रोत्साहन हुने खालका कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिइनेछ ।
- ❖ पालिकाभित्र रहेका सम्पुर्ण सहकारीहरूको तथ्यांक संकलन गरी थप व्यवस्थित बनाउदै लागिनेछ । सहकारीलाई अनुदान पाउने माध्यम नभई यस क्षेत्रको समृद्धिको बाहक बनाउन आवश्यक सहयोग तथा परिचालन गरीनेछ ।
- ❖ गुणस्तरिय खाद्य पदार्थको सुनिश्चितताको लागि बजार अनुगमनलाई तिव्रता दिई प्रभावकारी बनाइने छ साथै म्याद गुज्रेका र अखाद्य पदार्थको कारोबार गर्नेलाई कानुन बमोजिम कारवाही गरीनेछ ।
- ❖ पालिका बासिलाई वित्तिय सेवा उपलब्ध गराउनको लागि वित्तिय सेवालाई विस्तार गर्न आवश्यक पहल तथा सहयोग गरीनेछ ।
- ❖ सहकारी क्षेत्रलाई सक्रिय बनाई यहाँ उत्पादित कृषिजन्य उत्पादनलाई बजारसम्म लैजाने व्यवस्था गर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था गर्न निर्देशन दिइनेछ ।

“कृषि, स्वास्थ्य, शिक्षा, भौतिक पुर्वाधार, वन, पर्यटन र सुशासन समूह ख्पतड छेडेदहको आधार”

समाज विकास अभियान							
मात्रा	संख्या	विवर	उपलब्धि	क्रमांक	संख्या	विवर	उपलब्धि
००८	००६	००८	००६	४	३५२१	प्रतिवर्ष विवरण ग्रन्थालय	३४
०००८	००८	०००८	००८	२	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	३३
००२	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	३४
००३	३५२२	३५२२	३५२२	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	३५
००२	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	३६
००८	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	३७
००२	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	३८
००२	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	३९
००२	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४०
००२	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४१
००२	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४२
००२	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४३
००२	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४४
००१	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४५
००१	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४६
००१	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४७
००१	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४८
००१	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	४९
००१	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	५०
००१	०८	०८	०८	४	४२४१	ग्रन्थालय बाटा -	५१

“કૃપિ, સ્વાસ્થ્ય, શિક્ષા, ભૌતિક પુર્વધાર, વન, પર્યાટન ર સ્વશાસન સમૂહુ ખ્યાત ઘેડેદહકી આધાર”

